

§ 57

Svar på motion om koldioxidbudget från Lovisa Johansson (FI) och Stina Jansson (FI)

KSN-2021-00927

Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta

1. **att** besvara motionen med föredragningen i ärendet.

Sammanfattning

Lovisa Johansson (FI) och Stina Jansson (FI) föreslår i en motion väckt 22 mars 2021

- att uppdra till kommunstyrelsen att utreda hur en bindande koldioxidbudget kan implementeras i Uppsala kommun, där minskningstakten är tydliggjord år för år,
- att forskare som arbetar med koldioxidbudgetar är delaktiga i processen att ta fram koldioxidbudgeten, samt
- att uppfyllelsen av budgeten ska inte förutsättas av negativa utsläppstekniker eller återplantering av skog.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 19 januari 2022
- Bilaga, Motion om koldioxidbudget från Lovisa Johansson (FI) och Stina Jansson (FI)

Yrkande

Tobias Smedberg (V) yrkar bifall till motionen.

Beslutsgång

Ordförande ställer föreliggande förslag mot Tobias Smedberg (V) yrkande om bifall till motionen och finner att arbetsutskottet bifaller föreliggande förslag.

Kommunstyrelsens arbetsutskott
Protokollsutdrag

Datum:
2022-02-15

Reservation

Tobias Smedberg (V) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande.

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

Kommunledningskontoret
Tjänsteskrivelse till kommunstyrelsen

Datum:
2022-01-19

Diarienummer:
KSN-2021-00927

Handläggare:
David Jedland

Svar på motion om koldioxidbudget från Lovisa Johansson (FI) och Stina Jansson (FI)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

1. **att** besvara motionen med föredragningen i ärendet.

Ärendet

Lovisa Johansson (FI) och Stina Jansson (FI) föreslår i en motion väckt 22 mars 2021

- att uppdra till kommunstyrelsen att utreda hur en bindande koldioxidbudget kan implementeras i Uppsala kommun, där minskningstakten är tydliggjord år för år,
- att forskare som arbetar med koldioxidbudgetar är delaktiga i processen att ta fram koldioxidbudgeten, samt
- att uppfyllelsen av budgeten ska inte förutsättas av negativa utsläppstekniker eller återplantering av skog.

Beredning

Ärendet har beretts av kommunledningskontoret.

Föredragning

Motionärerna hänvisar till Parisavtalets mål om att hålla den globala temperaturökningen väl under 2 grader och att man ska sträva efter att begränsa den till 1,5 grader. Motionärerna lyfter fram att Parisavtalet sätter upp mål för själva temperaturen, och inte för utsläppen som orsakar temperaturhöjningen.

Uppsalas åtagande till en koldioxidbudget beskrivs i Mål- och budget 2021 under kapitel Miljö och klimat och uttrycks: Växthusgasutsläppen ska minska i den takt som krävs för att ligga i linje med Parisavtalets åtagande. Från 2021 ska minskningen i Uppsala vara 10–14 procent per år. Procentsatsen ligger i linje med den av Uppsala universitets rekommenderade värde om 12–15 procent per år.

Inbindning av koldioxid genom negativa utsläppstekniker är medel för att nå klimatneutralitet och tillgodoser inte utsläppsminskningstakten om 10–14 procent kopplat till koldioxidbudgeten, som är ett särskilt mål. Negativa utsläpp är dock ett av flera verktyg för att nå klimatneutralitet och klimatpositivitet, som är särskilda mål i kommunens miljö- och klimatprogram.

Motionärernas förslag om en koldioxidbudget ligger därmed i linje med det arbete och de målsättningar som Uppsala kommun har fattat beslut om genom uppdraget att minska utsläppen med 10–14 procent årligen. Förtydligande av utsläppsminskningstakten och klimatmålen har även gjorts i samband med förslag om revidering av kommunens miljö- och klimatprogram 2022.

Hela samhället behöver ställa om för att uppnå målen om nödvändiga utsläppsminskningar av växthusgaser. Näringslivet är en mycket viktig part i detta arbete, vilket också lyfts fram i kommunens styrdokument och samverkansarbete genom exempelvis miljö- och klimatprogram och Uppsala klimatprotokoll.

Ekonomiska konsekvenser

Inte aktuellt med föreliggande förslag till beslut.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 19 januari 2022
- Bilaga, Motion om koldioxidbudget från Lovisa Johansson (FI) och Stina Jansson (FI)

Kommunledningskontoret

Joachim Danielsson
Stadsdirektör

Ingela Hagström
Utvecklingsdirektör och
biträdande stadsdirektör

Motion: koldioxidbudget

I december 2015 i Paris enades nästan alla världens länder om ett nytt klimatavtal: Parisavtalet. Målet är att den globala temperaturökningen ska hållas väl under 2 grader och att man ska sträva efter att begränsa den till 1,5 grader. Haken är att Parisavtalet sätter upp mål för själva temperaturen, och inte för utsläppen som orsakar temperaturhöjningen. Att målet inte är anknutet till handling, utan till konsekvenserna, gör det otydligt exakt hur mycket som behöver göras för att nå målet. En mer konkret åtgärd vore att i Uppsala kommun införa en koldioxidbudget.

I en koldioxidbudget kartläggs hur stor mängd utsläpp vi kan ge upphov till utan att passera den temperaturgräns som Sverige och världens länder enats om i och med Parisavtalet. En koldioxidbudget utgår från en total mängd utsläpp som tillåts, och därefter fördelas utsläppen årsvis. En sådan koldioxidbudget har Klimatledarskapsnoden på Uppsala universitet och Ramboll tagit fram för bland annat Uppsala län. Nu jobbar Klimatledarskapsnoden tillsammans med Klimatsekreteriatet vid framtagande av koldioxidbudgetar åt kommuner och regioner.

Med utgångspunkt i Parisavtalets skrivelser om rättvisa, allokeras utsläppsmängderna över alla världens länder och kan därifrån brytas ner på lokal nivå. Genom att ta fram en koldioxidbudget för Uppsala kommun blir det tydligt hur mycket vi släppt ut hittills och vilket budgetutrymme vi har framöver om vi ska uppfylla vårt åtagande i Parisavtalet.

En koldioxidbudget skulle ge oss den information som behövs för att säkerställa att vårt klimatarbete motsvarar den nivå som faktiskt krävs. Det handlar dock inte bara om att synliggöra utsläpp. Koldioxidbudgeten måste även vara bindande och sätta upp faktiska gränser.

Utsläppen som görs kan inte kompenseras med negativa utsläppstekniker. Vi bör inte förlita oss på tekniker som inte redan finns. Det handlar om falska förhoppningar om lagringar av koldioxid i anläggningar som det skulle krävas enorma insatser för att få på plats.

Klimatkrisen är en fråga om rättvisa. Vi har ansvar för vilken värld vi lämnar efter oss. Besluten vi fattar idag avgör kommande generationers möjligheter och levnadsvillkor. Redan idag tvingar klimatkrisen människor på flykt såväl från som inom länder. De som drabbas värst är kvinnor i globala Syd som livnär sig på jorden de brukar. Samtidigt är det länder i globala Nord, och inte minst globalt sett rika människor som bidrar till merparten av utsläppen. Uppsala kommun har ett särskilt ansvar som en rik kommun, i ett rikt land, i globala Nord.

Förändringen börjar lokalt. Rättviseaspekten är avgörande för att klimatledarskapet ska kunna sprida ringar på vattnet och dra med sig fler kommuner och länder på samma bana. Det är inte helt enkelt att få en global koldioxidbudget på plats. Kommuner har därmed en unik roll att snabbt bidra till den nödvändiga omställningen som behövs - inte minst Uppsala kommun som utnämns till världens bästa klimatstad. Med en koldioxidbudget kan vi klara Parisavtalets målsättningar.

För en rättvis klimatomställning yrkar vi att:

- Uppdra till kommunstyrelsen att utreda hur en bindande koldioxidbudget kan implementeras i Uppsala kommun, där minskningstakten är tydliggjord år för år.
- Forskare som arbetar med koldioxidbudgetar är delaktiga i processen att ta fram koldioxidbudgeten.
- Uppfyllelsen av budgeten ska inte förutsättas av negativa utsläppstekniker eller återplantering av skog.

Lovisa Johansson (F!)

Stina Jansson (F!)

Källor:

<https://www.regeringen.se/regeringens-politik/parisavtalet/>

<https://www.lansstyrelsen.se/uppsala/tjanster/publikationer/koldioxidbudget-for-uppsala-lan-2020-2040.html>

<https://www.klimatsekretariatet.se/>